

Modül (Öneri) No	326
Öğrenme Alanı (Temel konu)	İstibdat ve Meşrutiyet
Modül (Alt konu)	İstibdat
Amaçlar	• İstibdadın; tahakküm, keyfi muamele ve zulmün temeli olduğunu, insanlığı sefaletle sürüklediğini kavrar. • Küfr-ü mutlakın (mutlak inançsızlık) altının anarşilik, üstünün ise istibdat olduğunu ve Risale-i Nur'un bu iki yapıyı da temelinden bozduğunu anlar. • İstibdadın "hayvaniyetten" gelme bir düstur olduğunu, Şariat-ı Garra'nın ise bu siyah lekeyi izale etmek için nazil olduğunu idrak eder. • Hürriyet-i şer'iyyenin esası olan; zalimlere zillet göstermemek ve mazlumlara tahakküm etmemek prensiplerini iman şehametiyle ilişkilendirir.
Süre	40 dk.
Seviye	Seviye-3
Yöntem ve Teknik-Etkinlik	• Kelime Çağrışım Tekniği: Anahtar kavramların öğrencilerde uyandırdığı çağrışımlar üzerinden istibdat ve hürriyet algılarını analiz etme yöntemidir. • Argümantasyon: İstibdadın zararları ve hürriyetin imanla bağı konusunu deliller ve ispatlar kullanarak savunma becerisidir.
Materyal ve Teknoloji	Kavram ve tanım kartları, dallanmış ağaç testi, kalem, kâğıt ve tahta.
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Giriş: Kavramsal Farkındalık (Kelime Çağrışım Tekniği) • Tahtaya "İstibdat", "Rey-i Vahit", "Küfr-ü Mutlak" ve "Hürriyet-i Şeriyye" gibi kavramlar yazılır. • Öğrencilerden bu terimlerin kendilerine ne çağrıştırdığını ifade etmeleri istenir ve cevaplar listelenir. • İstibdadın "insanlığın mahisi" (yok edicisi) ve "zulmün temeli" olduğu vurgusuyla konuya giriş yapılır. Gelişme: Fikirlerin Çatışması ve İspatı (Argümantasyon) • Sınıf iki ana argüman grubuna ayrılır: ○ 1. Grup: İstibdadın ferde ve topluma zararlarını savunur. İstibdadın muamele-i keyfiye olduğunu, Mûtezile ve Cebriye gibi dalalet fırkalarını doğuran bir "istibdad-ı ilmî"ye dönüştüğünü delillendirir. ○ 2. Grup: İman ile hürriyet arasındaki bağı savunur. Gerçek faziletin tahakküme engel olduğunu, Risale-i Nur'un asayiş ve hürriyeti nasıl temin ettiğini ispatlamaya çalışır.

	• Ortaya çıkan argümanlar "şefkatle cihazlanmış iman şehameti" çerçevesinde toparlanır. Sonuç: Hayvaniyetten İnsaniyete • İstibdadın, güçlünün zayıfı ezdiği "kurt-koyun" kanunu gibi hayvani bir kökeni olduğu; meşrutiyet ve hürriyetin ise insaniyeti black lekesinden kurtaran şer'i birer hakikat olduğu belirtilerek ders bitirilir.
Ölçme ve Değerlendirme	Kart Eşleştirme ve Dallanmış Ağaç: • Kart Eşleştirme: Öğrencilere "İstibdat-ı İlmi", "Asayiş", "Rey-i Vahit" gibi terimlerin yazılı olduğu kartlar ile bunların tanımlarının (Örn: "Bilgi alanında baskı", "Tek kişiye dayalı karar") yazılı olduğu kartları doğru şekilde eşleştirmeleri istenir. • Dallanmış Ağaç: "İstibdat imansızlıkla bağlantılı mıdır?" sorusuyla başlayan; "Evet/Hayır" seçimlerine göre "Anarşilik", "Tahakküm" veya "Hürriyet-i Şeriyye" sonuçlarına ulaşan özgün bir dallanmış ağaç testi uygulanır.
İlişkili Metinler	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹ Evet, imanlı fazilet medar-ı tahakküm olmadığı gibi, sebab-i istibdat da olamaz. Tahakküm ve tagallüb etmek faziletsizliktir. (Lemalar, s. 288, Yeni Asya Neşriyat, Eylül-2022) *** Hey bedbahtlar! Risale-i Nur'un, gerçi siyasetle alâkası yoktur; fakat küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr-ü mutlakın altı olan anarşiliği ve üstü olan istibdad-ı mutlakı, esasıyla bozar, reddeder. Emniyeti, asayışı, hürriyeti, adaleti temin ettiğine yüzer hüccetlerden biri, bu müdafaanamesi hükmündeki Meyve Risalesi'dir. (Şualar, s. 313, Yeni Asya Neşriyat, Aralık-2024) *** Suâl: "İstibdat nedir; Meşrutiyet nedir?" Cevap: İstibdat tahakkümdür, muamele-i keyfiyedir, kuvvete istinad ile cebirdir, rey-i vâhiddir, sû-i istimalâta gayet müsait bir zemindir, zulmün temelidir, insaniyetin mâhîsidir. Sefalet derelerinin esfel-i sâfilînine insanı tekerlendiren ve âlem-i İslâmiyeti zillet ve sefaletle düşürttüren ve ağraz ve husumeti uyandıran ve İslâmiyeti zehirlendiren, hatta her şeye sirayetle zehrini atan, o derece ihtilâfâtı beyne'l-İslâm îkâ edip, Mu'tezile, Cebriye, Mürcie gibi dalâlet fırkalarını tevliid eden, istibdattır. Evet, taklidin pederi ve istibdad-ı siyasînin veledi olan istibdad-ı ilmîdir ki, Cebriye, Râfiziye, Mu'tezile gibi İslâmiyeti müşevveş eden fırkaları tevliid etmiştir. (Münazarat, s. 159-160, Yeni Asya Neşriyat, Aralık-2025) *** ...

¹ Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

İmam-ı Ali'nin (ra) üç keramet-i gaybiyesiyle ve Gavs-ı A'zam'ın kat'î ihbarıyla tahakkuk etmiş olan Risale-i Nur'un siyasetle alâkası yoktur. Fakat küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr-ü mutlakın altı olan anarşilik ve üstü olan istibdat-ı mutlakı, esasıyla bozar, reddeder. Emniyeti ve asayiş ve hürriyeti ve adaleti temin eder.

(Emirdağ Lahikası, s. 154, Yeni Asya Neşriyat, Mart-2025)

İkinci cihet ve sebep: Her iki Deccal, a'zamî bir istibdat ve a'zamî bir zulüm ve a'zamî bir şiddet ve dehşetle hareket ettiklerinden, a'zamî bir iktidar görünür.

Evet, öyle acib bir istibdat ki, kanunlar perdesinde herkesin vicdanına ve mukaddesatına, hatta elbisesine müdahale ederler.

(Şualar, s. 626, Yeni Asya Neşriyat, Aralık-2024)

Sual: “Şu pis istibdat ne vakitten beri başlamış, geliyor?”

Cevap: İnsanlar hayvanlıktan çıkıp geldiği vakit, nasılsa bunu da beraber getirmiştir.

Sual: “Demek istibdat hayvaniyetten gelmedir.”

Cevap: Evet... Müstebit bir kurt, bîçare bir koyunu parça parça etmek, daima kavî zayıfı ezmek hayvanların birinci düstur ve kavânîn-i esasiyesindendir.

Sual: “Sonra?..”

Cevap: Şeriat-ı Garra zemine nüzul etti; tâ ki zeminin yüzünü temiz ve insanın yüzünü ak etsin, şu insaniyetten siyah lekesini izale etsin; hem de izale etti. Fakat vâesefâ ki muhit-i zamanî ve mekânînin tesiriyle, hilâfet saltanata inkılâb edip, istibdat bir parça hayatlandı.

Tâ Yezid zamanında bir derece kuvvet bularak başını kaldırdığından, İmam Hüseyin Hazretleri hürriyet-i şer'îye kılıcını çekti, başına havale eyledi. Fakat ne çare ki, istibdadin kuvveti olan cehil ve vahşet, cevânib-i âlemde zeynâb gibi Yezid'in istibdadına kuvvet verdi.

(Beyanat ve Tenvirler, s. 79-80, Yeni Asya Neşriyat, Ocak-2020)

Dördüncü Kuvvet: Şefkatle cihazlanmış şehamet-i imaniyedir.

Yani, tezellül etmemek, haksızlara zalimlere zillet göstermemek, mazlumlara da zelil etmemek. Yani, hürriyet-i şer'îyenin esasları olan, müstebidlere dalkavukluk etmemek ve bîçarelere tahakküm ve tekebbür etmemektir.

(Tarihçe-i Hayat, s. 104, Yeni Asya Neşriyat, Nisan-2025)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ²
وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ³

² Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

³ Duaları şu sözlerle sona erer: “Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur” (Yunus Suresi: 10.)

